

دعوت به تغییر سال مالی

*مهرداد شریعت زاده

بر اساس ماده ۱۵۵ قانون «مالیات‌های مستقیم سال مالیاتی عبارت است از یک سال شمسی که از اول فروردین ماه هر سال شروع و به آخر اسفند ماه همان سال ختم می‌شود اما در مورد اشخاص حقوقی مشمول مالیات که سال مالی آنها به موجب اساسنامه با سال مالیاتی تطبیق نمی‌کند درآمد سال مالی آنها به جای سال مالیاتی مبنای تشخیص مالیات قرار می‌گیرد و موعد تسلیم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان و سررسید پرداخت مالیات آنها چهار ماه شمسی پس از سال مالی است».

در مشروح سایر موارد قانون مالیات‌های مستقیم از عبارت سال مالیاتی به وفور استفاده شده است مثل مواد ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۱۰ و ۱۲۶.

در مفاد قانون تجارت، به صراحت قانون مالیات‌های مستقیم تعریفی از سال مالی و مالیاتی نشده است. صریح‌ترین اشاره در بند ۱۹ ماده ۸ اصلاحیه قانون تجارت آمده، «تعیین آغاز و پایان سال مالی شرکت در موعد تنظیم ترازنامه و حساب سود و زیان و تسلیم آن به بازرسان به مجمع عمومی سالانه» که باید صاحبان سهام در طرح اساسنامه شرکت سهامی درج کنند. همچنین در مواد ۲۳۲، ۲۳۷، ۸۹ و ۱۳۸ به سال مالی اشاره و تاکید شده است.

در استانداردهای حسابداری تمامی مباحث بر مبنای سال مالی تدوین شده است. در استاندارد نحوه ارائه صورت‌های مالی برای تعریف دوره گزارشگری آمده است «صورت‌های مالی باید حداقل به طور سالانه ارائه شود».

بنابر توضیح مفاد قوانین و مقررات فوق، انتخاب سال مالی برای شرکت‌ها آزاد است و می‌تواند بر اساس یک سال شمسی انتخاب شود یا می‌تواند از هر تاریخی شروع و به یک سال بعد منتهی شود. (در این مقاله به عمد به دوره‌های کمتر از یک سال و کاربرد آن اشاره نمی‌شود). به طور مثال سال مالی از ۹۱/۱/۱ آغاز و به ۹۱/۱۲/۲۹ ختم یا از ۹۱/۷/۱ آغاز و به ۹۲/۶/۳۱ ختم می‌شود. حتی می‌تواند از ۹۱/۱۰/۱۱ آغاز و به ۹۲/۱۰/۱۰ منتهی شود. بنابراین صاحبان سهام شرکت‌ها چه در موقع تاسیس شرکت و چه در ادامه فعالیت می‌توانند محدوده سال مالی خود را به دلخواه انتخاب، یا تغییر دهند. رسم انتخاب سال مالی از ابتدای فروردین لغایت اسفند ماه در بیشتر شرکت‌ها اتفاق افتاده و دلیل آن برابر بودن با سال شمسی است. اما تغییر سال مالی، یا انتخاب سال مالی که منطبق با سال شمسی نباشد فوایدی دارد که صاحبان سهام شرکت‌ها تاکنون به آن توجه نداشته‌اند و در مصاحبه با آنها، بیشتر از امکان تغییر اطلاع ندارند. تغییر و انتخاب سال مالی که منطبق با سال شمسی نباشد برای این گروه شرکت‌ها پیشنهاد می‌شود:

۱. شرکت‌هایی که در ماه منتهی به پایان سال مالی کمترین میزان موجودی انبار را دارند، می‌توانند محدوده‌ای را انتخاب کنند که انجام و هزینه انبارگردانی آن به سهولت و ارزان‌تر تمام شود.

۲. شرکت‌هایی که تمایل دارند اطلاعات مالی سالانه آنها منطبق با شرکت‌های همکار خارجی باشد، می‌توانند سالی منطبق با سال میلادی انتخاب کنند یعنی از ۱۰/۱۱ لغایت ۱۰/۱۰ سال بعد.

۳. شرکت‌هایی که عضو شرکت‌های گروه شرکت مادر هستند و سال مالی آنها با همدیگر منطبق نیست می‌توانند هماهنگ شوند.

۴. شرکت‌هایی که مثلاً در ۴ ماهه یا ۶ ماهه ابتدای سال شمسی ترافیک کاری دارند و باید جوابگوی مشتریان خود باشند، می‌توانند سال مالی خود را به نیمه دوم سال تغییر دهند. اینجانب با مطالعه‌ای که روی سال‌های مالی موسسات حسابرسی انجام داده‌ام، متوجه شدم عمده موسسات حسابرسی سال مالی متفاوتی نسبت به سال شمسی دارند و علت آن تنها به دلیل ترافیک فعالیت ۴ ماهه آنها است که با آن آشنا هستید.

۵. شرکت‌هایی که قصد دارند دوره بستن حساب‌ها، انجام حسابرسی مالی و برگزاری مجمع و انجام حسابرسی مالیاتی تا ۲۹ اسفند ماه تمام شود، می‌توانند سال مالی منتهی به ۳۱ مرداد ماه را انتخاب کنند.

در این صورت امور مالی وظیفه بستن حساب‌ها، تهیه صورت‌های مالی و اظهارنامه مالیاتی را در فصل پاییز انجام می‌دهد، همچنین حسابرسی مالی و مالیاتی با هزینه کمتری صورت می‌پذیرد (در نیمه دوم سال معمولاً حساب‌رسان ظرفیت مازاد دارند) و کارکنان و مدیران از تعطیلات نوروزی و تابستان استفاده کامل می‌برند و ضمناً زمان رسیدگی ممیزین محترم مالیاتی معمولاً در نیمه دوم سال صورت می‌پذیرد. بنابراین با فرصت مناسب، طرفین به بحث‌های مالیاتی می‌پردازند. از طرف دیگر تهیه دفاتر قانونی و تحویل اظهارنامه مالیاتی در زمانی انجام می‌شود که حضور ارباب رجوع در ادارات مربوطه کاهش یافته است.

بنابراین هر شرکتی می‌تواند تعریفی برای سال مالی خود انجام دهد و نسبت به تغییر آن اقدام کند. بیش از ۹۹ درصد شرکت‌ها سال مالی شمسی را انتخاب کرده‌اند که با مطالعه موضوع فعالیت شرکت، ترافیک کاری، مباحث پرسنلی، مراجعات به ادارات و سازمان‌های دولتی و سایر مثال‌هایی که در این نوشتار آمده است می‌توانند نسبت به تغییر سال مالی اقدام کنند. اگر این اقدام صورت پذیرد پله‌ای از ارتقای فرهنگ شرکت داری طی شده است (در مورد نحوه تغییر آن حتماً با بازرس شرکت مشاوره شود).

*حسابدار رسمی